

ئامۇزگارى ئامادەنە بوويەك

فلادىمىر ئىليتش ئۇليانوف

ئەم دېرئانە ئە 8 ئەكتۆبەر دەنووسم، ھىواشم بەوۋە نىيە سبەى بەدەستى ھاوپپىيانى پىترۇگراڧ بگات رەنگە دوابكەوئىت، چۈنكە رۇژى 10 ى ئۇكتۆبەر بۇ كاتى دامەزاندنى كۆنگرەى سۇقىت ئە باكور دىيارىكراوۋ. ئە گەل ئەوۋەشدا، ھەول دەدەم، ئامۇزگارىيەكانەم بەدەم ((ئامۇزگارى ئامادەنە بوويەك))، بۇ ئەوۋەى، ئە پاشاندا، سوۋدى لىۋەرېگرن، ئەگەر بەم زووانە راپەرىنى پىشېينكراۋى كرىكاران و سەربازانى پىترۇگراڧو ھەموو ((دەوروبەرى)) روۋى دا، بەلام ئەوۋە ھىشتا روۋى نەداۋە.

ئەوۋە روۋنە، كە دەبى ھەموو دەسەلات بۇ سۇقىت بگۆيزىتەۋە، و دەبى بە ھەمان ئەندازە، بۇ ھەموو بەئشەقىيەك روۋن بېيىتەۋە، كە مەزنتىن سۆزۈ پىشتىگىرى گەشېينانە ئە نىۋ ھەموو كارگەران وزەحمەتكىشانى جىھان ۋەردەگرن، بە تاييەتى ئەو ۋەلاتانەى ئە گەل يەكدا دەجەنگىن، ۋە تاييەتى ئە نىۋ جووتيارانى روۋوسيا. ھەردوۋ ئەم خالانە زامىنكارون بۇ دەسەلاتى شۇرېشگىرى پىرۇلىتارىيا (يا بەئشەفىزم، ئەمە ھەمان شتە ئەمپۇ). ئەم دوو خالە، ئە سەر ئاستىكى بەرفرەۋاندا پىزانراۋە دەمىكىشە چەسپىنراۋن و پىۋىست بە باسكردنەۋە نىن.

بەلام دەبى باسى خالىك بگەين، كەۋا جىبى گومانە، روۋن بىت، ئە تىپروانىنى ھەموو ھاوپپىيان، ئەۋەش ئەمەيە: ئەمپۇ، گواستەۋەى دەسەلات بۇ سۇقىت، واتە، بە كىردەۋە، راپەرىنى چەكدارانە. ئەوۋە مەسەلەيەكى بەئگەنەۋىستە، بەلام تا ئىستا، ھەموو، بە گۆيرەى پىۋىست لىۋ ۋەردنەبوۋن و لىۋ ۋەردنابن. ئىستا ۋازھىنان ئە راپەرىنى چەكدارى، واتە ۋازھىنان ئە دروشمى سەرەكى بەئشەفىزم (ھەموو دەسەلات بۇ سۇقىت) ۋە گشتى ئە ھەموو ئىنتەرناسىونالى پىرۇلىتارىياى شۇرېشگىر.

بەلام راپەرىنى چەكدارانە شىۋەيەكى تاييەتە ئە شىۋەكانى خەباتى سىياسى، ژىردەستى ياساى تاييەتە، كە دەبى بە ۋىيايىۋە تى بىروانن. كارل ماركس بە روۋنىيەكى دەگمەن ئەم بىرۋكەيەى دەربىۋە كاتى نووسى ((راپەرىن)) چەكدارانە ((ھونەرىكە ۋەك جەنگ)).

فەرموۋن، ئەمەش ھەندى ئەو رىسا سەرەككىيانە كە ماركس ئە بارەى ئەم ھونەرە دايرىشتوۋە:

1/ ھەرگىز نابى يارى بە راپەرىن بگەين، كاتى دەستى پىدەكەين، دەبى بىرواى پتەۋمان ھەبىت بەۋەى كە پىۋىستە تا كۆتايى بىرۋىن.

2/ كۆكردنەۋەى ھىزىك، زۇر ئە ھىزى دوزمىن زۇرتىر بىت، ئە شوۋىن و چىركەى بىرادەر، دەنا دوزمىن شۇرېشگىران ئەناۋ دەبا، چۈنكە ئامادەى باشترە ۋىكخستنى رىكۋىپىكتەرە.

3/ كە راپەرىن دەستى پىكرد، دەبى بەۋپەرى سوۋبوۋن كار بگەين و بەبى چەند وچۇن، بگۆيزىنەۋە، ھەر چۇنىك بى، بۇ ھىرش كىردن. ((بەرگى مەرگى راپەرىنى چەكدارانەيە)).

4/ دەبى ھەول بەدەين، ئە پىكدا ھىرش بگەين و سوۋد ئەو ماۋەيە ۋەربىگىرن كە ھىزەكانى دوزمىن پەرتەۋازە.

5/ دەبى ھەموو رۇژىك سەرکەۋتن بە دەست بەينىن، گەر بى نىرخىش بى (دەتۋانن بلىن: ھەر سەعاتىك، كاتى مەسەلەكە بە شارىك پەيۋەست دەبى)، ئەگەل پاراستنى ((سەرکەۋتنى مەنەۋى)) بە ھەموو نىرخىك.

ماركس، وانه كانى ھەموو شۆرشەكان ئە بارەى راپەرپىنى چەكدارانەوھى بە ووشەيەك كورنكردەوھ(دانتون كە گەروترىن مامۇستاي تەكتىكى شۆرشگىرانەيە ئە مېژوو: زاتكردن، سەرلەنوئى زاتكردن، ھەمىشە زاتكردن)). گەر ئەم ووتەيە ئە 17ى نۆكتۇبەردا بە سەر رووسيا جىبەجى بکەين، ئەوا ماناي ئەوويە: دەبى ئە يەككاتدا، بەوپەرپى دەسبردى و بەپەلە، ئە دەرەوھو ئە ناوھو، ئە گەرەكى كرىكارەكان و ئە فینلەنداوھ، ئە رفل و كرۇنشتاتەوھ، ھېرش بۇ پترۇگراډ بېھين؛ ھېرش بەسەر ھەموو پاپۇرەكان بکەين؛ ھېزىك كۆبکەينەوھ كە زۆر زياتر بى ئە ھېزى((پاريزەرانى بۆرژوازى)) (قوتابىيەكانى قوتابخانە سەربازىيەكان) و((ھېزى فنىدى)(بەشېك ئە قوقان)، ... ھتد كە ژمارەيان دەگاتە 15 و 20 ھەزار پياو(رەنگە ئەوھش زياتر بن).

دەبى ھەر سى ھېزە سەرەكىيەكەمان رىكېخەين: پاپۇرەكان، كرىكاران و يەكە سەربازىيەكان، بە شىوويەك كە بەھەر نرخیك بى و زيانەكان ھەرچەند بن، داگىربكەين و بيانپاريزين: 1/ سەنتراى تەلەفون 2/ كارەبا 3/ وىستگاي شەمەندەنەفەر 4/ پردەكان، ئەمیان بە پلەى يەكەم.

دەبى جەسوورتىن كەسەكان ھەلبىژىرىن((ھېزى رووبەرەو بوونەوھ))، كرىكارە لاوھكان و باشتىن دەرياوان و ئەمانە مەفرەزەى بچووك پىكېھىنن، ئەركى داگىركردنى ھەموو خالە گرنگەكان پىيان بسپىرىن و ئە ھەموو شويىكىشدا بەشدارى بکەن، ئە ھەموو ئەكتسىونە گرنگەكان، بۇ نموونە: گەمارودان و دابراندى پترۇگراډ و داگىركردنى بە ھېرشەرنى ئە بار، ئە لايەن دەرياوان، كرىكاران و يەكانە سەربازىيەكان، - ئەم ئەركە پىويستى بە ھونەر زاتكردنى سى بارەوھ ھەيە.

دەبى مەفرەزەگەلىك پىكېھىنن كە باشتىن كرىكار ئە رىزەكانى بىت و بە تەھنگ و نارنجوك چەكدار بن و ھېرش بە سەر((ناوھندەكان))ى دوژمن(قوتابخانە سەربازىيەكان، كارەبا و تەلەفون، ... ھتد)بھىنن و ئە ژىر درووشى: (تا دوا كەسمان دەمرين و ناھىلىن دوژمنان تىپەرن) گەماروويان بەدەن.

ھيوامان وايە، ھېزەكان سەرکەوتووانە، راسپاردەكانى دانتون و ماركسى مەزن جىبەجى بکەن، ئەگەر برپارى راپەرپىن درا. سەرکەوتنى شۆرشى رووسيا و جىھان ئە سەر دوو يا سى رۇژ ئە خەبات راوھستاوھ.

ئە 8 ئەكتۇبەر 1917 نووسراوھ.

يەكەم جار ئە 7/ نۆفەمبەر 1920 ئە رۇژنامەى پراڤدا، ژمارە 250 بلاوكراوھتەوھ

جلدى 34، لا پەرەى 382-384

ئە زمانى ەھرەبىيەوھ، جلدى 7، لا پەرەى 323-326

سەلام ەبىدوللا